

Euroopan rakenne- ja investointirahastot

Ohjeita jäsenvaltioille
johdon vahvistuslausuman ja
vuotuisen yhteenvedon laatimiseksi

Ohjelmakausi 2014–2020

Versio 2018

VASTUUVAPAUSLAUSEKE: Tämä on komission yksiköiden laatima asiakirja. Siinä annetaan sovellettavaan EU:n lainsäädäntöön perustuvia teknisiä ohjeita Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (lukuun ottamatta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa) seurantaan, valvontaan tai täytäntöönpanoon osallistuville työntekijöille ja muille tahoille tätä alaa koskevien EU:n sääntöjen tulkintaa ja soveltamista varten. Asiakirjan tavoitteena on selittää ja tulkita kyseisiä sääntöjä ohjelmien täytäntöönpanon helpottamiseksi ja hyvien käytäntöjen edistämiseksi. Nämä ohjeet eivät kuitenkaan rajoita unionin tuomioistuimen tai unionin yleisen tuomioistuimen tulkintoja eivätkä komission päätöksiä.

SISÄLLYSLUETTELO

LYHENNELUETTELO	3
I TAUSTA	4
1. Viittaukset lainsäädäntöön	4
2. Ohjeiden tarkoitus	4
II OHJEET	5
1. Johdon vahvistuslausuma	5
1.1 Johdon vahvistuslausuman osan 1 osatekijät	5
1.1.1 Tilitystiedot on esitetty asianmukaisesti, täydellisesti ja täsmällisesti yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 137 artiklan 1 kohdan mukaisesti	5
1.1.2 Kirjatut menot käytettiin suunniteltua käyttötarkoitusta varten yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen ja moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti.....	6
1.1.3 Ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmä takaa tileihin kirjattujen menojen perustana olevien toimien laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden tarvittavalla tavalla ja sovellettavan lainsäädännön mukaisesti	6
1.2 Johdon vahvistuslausuman osan 2 osatekijät	7
1.2.1 Lopullisissa tilintarkastuskertomuksissa tai tarkastuskertomuksissa havaitut sääntöjenvastaisuudet, jotka liittyvät tilivuoteen ja jotka on esitetty johdon vahvistuslausumaan liitettyssä vuotuisessa yhteenvedossa, on käsitelty asianmukaisesti tilityksessä.....	7
1.2.2 Menot, joiden laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden arviointi on meneillään, on jätetty tilityksestä pois, kunnes ne on todettu lailliseksi ja sääntöjenmukaisiksi.....	8
1.2.3 Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 2 kohdan a alakohdassa edellytetyt indikaattoreihin, välitavoitteisiin ja ohjelman edistymiseen liittyvät tiedot ovat luotettavia.....	9
1.2.4 Tehokkaat ja oikeasuhteiset petostentorjuntatoimenpiteet on otettu käyttöön todetut riskit huomioon ottaen.....	9
1.2.5 Tiedossa ei ole salassa pidettyjä seikkoja, jotka saattaisivat vaarantaa koheesiopolitiikan maineen	10
2. Vuotuinen yhteenvedo.....	10
2.1 Yhteenvedo tarkastusviranomaisen lopullisista tarkastuskertomuksista	11
2.1.1 Menettelylliset näkökohdat	11
2.1.2 Järjestelmissä havaittujen virheiden ja puutteiden luonne ja laajuus.....	12
2.2 Yhteenvedo hallinnon tarkastuksista	12
2.2.1 Menettelylliset näkökohdat	12
2.2.2 Järjestelmissä havaittujen virheiden ja puutteiden luonne ja laajuus	13
2.3 Toteutetut tai suunnitellut korjaavat toimet	13
3. Tarkastusviranomaisen tehtävät johdon vahvistuslausuman osalta	14
4. Aikataulu ja suunnittelu.....	14
LIITE 1 – VUOTUISEN YHTeenVEDON MALLI	16
LIITE 2 – HALLINNOINNIN TARKASTUKSIIN PERUSTUVIEN HAVAINTOJEN TYYPIT	22
LIITE 3 – OHJEELLINEN AIKATAULU	26

LYHENNELUETTELO

CCI	<i>Code Commun d'Identification</i> (komission kullekin ohjelmalle antama viite)
CDR	Komission delegoitu asetus (EU) Nro 480/2014, annettu 3 päivänä maaliskuuta 2014
CIR	Komission täytäntöönpanoasetus (EU) Nro 207/2015, annettu 20 päivänä tammikuuta 2015
CPR	Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) Nro 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013) ¹ , sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU, Euratom) 2018/1046
EAYY	Eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymä (asetus (EU) Nro 1302/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013)
ERI-rahastot	Euroopan rakenne- ja investointirahastot. Nämä ohjeet koskevat kaikkia ERI-rahastoja (EAKR, ESR, koheesiorahasto, EMKR) lukuun ottamatta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa (maaseuturahasto).
ETC	Euroopan alueellinen yhteistyö (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) Nro 1299/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013)

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

I TAUSTA

1. Viittaukset lainsäädäntöön

Asetus	Artiklat
Asetus (EU) Nro 1303/2013, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU, Euratom) 2018/1046 Yhteisistä säännöksistä annettu asetus <i>(jäljempänä 'yhteisiä säännöksiä koskeva asetus')</i>	Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan – hallintoviranomaisen tehtävät – 4 kohdan e alakohta: hallintoviranomaisen tehtävänä on laatia johdon vahvistuslausuma ja vuotuinen yhteenvedo
Asetus (EU) Nro 207/2015 Komission täytäntöönpanoasetus <i>(jäljempänä 'täytäntöönpanoasetus')</i>	6 artiklan 1 kohta ja liite VI (johdon vahvistuslausuman malli)
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä <i>(jäljempänä 'varainhoitoasetus')</i>	63 artiklan 5 kohdan a ja b alakohta

2. Ohjeiden tarkoitus

Hallintoviranomaisen on laadittava johdon vahvistuslausuma sekä vuotuinen yhteenvedo varainhoitoasetuksen 63 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdan sekä yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 4 kohdan e alakohdan mukaisesti. Asiakirjojen tavoitteena on edistää sisäisen valvonnan vahvistamista Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) täytäntöönpanon osalta jäsenvaltioiden tasolla sekä lisätä vastuuvollisuutta yhteistyössä toteutettavan hallinnoinnin osalta.

Tämän asiakirjan tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille käytännön ohjeita, jotka koskevat niiden vastuualoja johdon vahvistuslausuman ja vuotuisen yhteenvedon laatimisen osalta².

² Näitä edellytetään yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 4 kohdan e alakohdassa.

II OHJEET

1. Johdon vahvistuslausuma

Johdanto

Johdon vahvistuslausuman malli esitetään komission täytäntöönpanoasetuksen liitteessä VI.

Johdon vahvistuslausuma käsittää kaksi osaa:

– varsinaisen vahvistuslausuman, joka varainhoitoasetuksen 63 artiklan 6 kohdan mukaisesti käsittää seuraavat kolme osatekijää:

- 1) tilitystietojen asianmukainen esittäminen, täydellisyys ja paikkansapitävyys,
- 2) tileihin kirjattujen menojen käyttö suunniteltua käyttötarkoitusta varten ja
- 3) hallinto- ja valvontajärjestelmän takaama menojen perustana olevien toimien laillisuus ja sääntöjenmukaisuus (jäljempänä kohta 1.1); ja

– hallintoviranomaisen vakuutuksen hallinto- ja valvontajärjestelmän tehokkaasta ja sääntöjenmukaisesta toiminnasta keskeisten osatekijöiden osalta. Keskeiset osatekijät ovat havaittujen sääntöjenvastaisuuksien käsitteleminen asianmukaisesti, myös tapauksessa, jossa menojen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden arviointi on parhaillaan käynnissä; indikaattoreihin, välitavoitteisiin sekä ohjelman edistymiseen liittyvät tiedot; tehokkaat ja oikeasuhteiset petostentorjuntatoimenpiteet; sellaisten salassa pidettyjen seikkojen puuttuminen, jotka saattaisivat vaarantaa koheesipolitiikan maineen (jäljempänä kohta 1.2).

Johdon vahvistuslausuma on laadittava erikseen kustakin ohjelmasta, ja se koskee ohjelman toteutusta koko tilivuoden ajan. Johdon vahvistuslausuman olisi oltava yhdenmukainen vuotuisen yhteenvedon kanssa. Useista rahastoista rahoitettavien ohjelmien osalta, kun tilitykset on toimitettava komissiolle erikseen kunkin rahaston osalta, hallintoviranomaisen on laadittava yksi johdon vahvistuslausuma.

1.1 Johdon vahvistuslausuman osan 1 osatekijät

1.1.1 Tilitystiedot on esitetty asianmukaisesti, täydellisesti ja täsmällisesti yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 137 artiklan 1 kohdan mukaisesti

Hallintoviranomaisen tehtävänä on ottaa käyttöön tietokoneistettu tietojärjestelmä, jolla tallennetaan ja säilytetään muun muassa varainhoitoa ja tarkastamista varten tarvittavat tiedot kustakin toimesta. Hallintoviranomaisen tallentamat rahoitustiedot tukevat todentamisviranomaisen tilinpäätöksen valmistelua. Hallintoviranomaisen on varmistettava luotettavien tietojen toimittaminen todentamisviranomaiselle tilinpäätöksen valmistelua varten. Tämän vastuun rajoissa hallintoviranomainen voi vahvistaa, että tilitystiedot on esitetty asianmukaisesti, täydellisesti ja täsmällisesti.

Viime kädessä vastuu tilinpäätöksen laatimisesta sekä tilinpäätöksen täydellisyyden, oikeellisuuden ja totuudenmukaisuuden vahvistamisesta on todentamisviranomaisella.

1.1.2 Kirjatut menot käytettiin suunniteltua käyttötarkoitusta varten yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen ja moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti

Kirjattujen menojen katsotaan tulleen käytetyiksi suunniteltua käyttötarkoitusta varten sekä moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti silloin, kun ne ohjelman toimintalogiikan mukaisesti edistävät niiden asiaankuuluvien toimintalinjojen erityistavoitteiden ja tulosten saavuttamista, joita varten toimet on valittu.

Voidakseen antaa tällaisen vahvistuksen hallintoviranomaisen on hallinto- ja valvontajärjestelmien toiminnan kautta varmistuttava ainakin seuraavista:

- hyväksytyt valintaperusteet liittyvät kunkin prioriteetin **toimintalogiikkaan** ja ne on suunniteltu sellaisten toimien valintaan, jotka tuottavat toimintalinjan tavoitteiden ja niihin liittyvien indikaattorien ja tuloskehysten mukaisia **tuotoksia ja tuloksia**;
- toimet, joita koskevat menot kirjataan, on valittu tosiasiallisesti **hyväksytyjen valintaperusteiden** mukaisesti, ja
- kun menot liittyvät **rahoitusvälineisiin**, nämä perustuvat lisäksi ennakoarviointiin, jossa on osoitettu markkinoiden toimimattomuus tai puutteellinen investointitilanne.

Samoja periaatteita sovelletaan Euroopan alueelliseen yhteistyöhön. Euroopan alueellisen yhteistyön osalta erityistä huomiota edellyttävä tekijä ohjelmakaudella 2007–2013 saadun kokemuksen perusteella on, että toimien valintaperusteita olisi selkeytettävä ja tiukennettava, jotta varmistetaan, että yhteisrahoitusta myönnetään ainoastaan aidosti yhteisille toimille.

1.1.3 Ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmä takaa tileihin kirjattujen menojen perustana olevien toimien laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden tarvittavalla tavalla ja sovellettavan lainsäädännön mukaisesti

Hallintoviranomainen voi todeta, että ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmä takaa tileihin kirjattujen menojen perustana olevien toimien laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden tarvittavalla tavalla ja sovellettavan lainsäädännön mukaisesti, kun:

a) hallinto- ja valvontajärjestelmän keskeiset vaatimukset, sellaisina kuin ne esitetään komission delegoidun asetuksen liitteessä IV, on arvioitu vaatimustenmukaisiksi (tai yleisesti ottaen vaatimustenmukaisiksi) tilivuoden aikana.³ Tällä vaatimustenmukaisuudella varmistetaan menojen perustana olevien toimien laillisuus ja sääntöjenmukaisuus sekä ERI-rahastoista tuettaviin ohjelmiin sisältyvien toimien tosiasiallisuus; ja

b) tapauksissa, joissa on havaittu sääntöjenvastaisuuksia, hallintoviranomainen on ottanut huomioon tarkastusviranomaisen ja tarvittaessa unionin tarkastajien tulokset ja suositukset ohjelman osalta.

Tarkemmin sanoen hallintoviranomainen on varmistunut ainakin seuraavista:

- käytössä on luotettava tietokoneistettu tietojärjestelmä, jolla kerätään, tallennetaan ja säilytetään kustakin toimesta komission delegoidun asetuksen liitteessä III edellytetyt tiedot, myös yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 2 kohdan a alakohdassa

³ Luokka 1 tai 2: ks. komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX taulukko 10.1 ja komission delegoidun asetuksen liitteen IV taulukko 1 sekä komission ohjeasiakirja *Guidance on the common methodology for the assessment of management and control systems (EGESIF_14-0010-final, 18/12/2014)*.

tarkoitettujen taloudellisten tietojen, indikaattoreihin ja välitavoitteisiin liittyvät tiedot ja tiedot edistymisestä ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa. Jos toimi saa tukea Euroopan sosiaalirahastosta, tietojen on käsitettävä myös tiedot toimien yksittäisistä osallistujista, ja indikaattoreita koskevat tiedot on jaoteltava sukupuolen mukaan, jos ESR tätä edellyttää;

- toimia valittaessa on kiinnitetty erityistä huomiota seuraaviin näkökohtiin:
 - että **tukitoimen ulottuvuus** kuuluu niihin toimintatyyppeihin, joille voidaan myöntää yhteisrahoitusta ERI-rahastoista;
 - että toimien **maantieteellinen sijainti** kuuluu alueisiin, jotka ovat tukeen kelpoisia tietyn ohjelmatyypin tai toimen osalta;
 - että **tuensaajien tyypit** ovat tukikelpoisia (vain tietyt yritykset, elimet tai talouden toimijat ovat tukikelpoisia tiettyjen toimenpiteiden osalta);
 - että **toimet ovat kestäviä** ja investoinnit säilytetään yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 71 artiklassa vahvistetun ajan;
- hallintoviranomaisen yksiköt tai sen valvonnassa toimivat välittävät elimet ovat toteuttaneet riittävät hallinnon tarkastukset ennen menojen ilmoittamista todentamisviranomaiselle ja aina tilityksen laatimiseen saakka. Tarkastusten on katettava sekä kullekin tuensaajan esittämälle korvaushakemukselle tehtävät hallinnolliset varmennukset (perustelluissa tapauksissa tämä voidaan toteuttaa otoksella toimista) että toimia koskevat paikalla tehtävät varmennukset, jotta vahvistetaan riittävä jäljitysketju (ks. komission ohjeet hallinnon tarkastuksista⁴, erityisesti kohta 1.7);
- käytössä on tehokkaat ja oikeasuhteiset petostentorjuntatoimenpiteet, ja ne huomioidaan todennettaessa tilityksessä esitettyjä menoja;
- todentamisviranomaisen havaintojen ja suositusten perusteella on toteutettu riittävät toimet;
- kansallisten tai EU:n tarkastuselinten havaintojen ja suositusten perusteella on toteutettu riittävät toimet.

Samoja periaatteita sovelletaan Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmiin, mutta ne edellyttävät enemmän koordinaatiota, koska käytössä olevat järjestelmät ovat yleensä monimutkaisia ja toimijoita on paljon. Yhteisen sihteeristön asema, Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmasta annetun asetuksen 23 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen valvojien tehtävät sekä valvojien ja hallintoviranomaisen väliset kirjalliset järjestelyt muodostavat olennaisen osan Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien hallinto- ja valvontajärjestelmästä.

Tämän vuoksi hallintoviranomaisen on pohjattava lausuntonsa, jonka mukaan ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmä takaa tileihin kirjattujen menojen perustana olevien toimien laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden tarvittavalla tavalla ja sovellettavan lainsäädännön mukaisesti, arviointiinsa edellä mainittujen elinten ja viranomaisten koordinoitua työtä.

1.2 Johdon vahvistuslausuman osan 2 osatekijät

1.2.1 Lopullisissa tilintarkastuskertomuksissa tai tarkastuskertomuksissa havaitut sääntöjenvastaisuudet, jotka liittyvät tilivuoteen ja jotka on esitetty

⁴ Asiakirja EGESIF_14-0012 ja sen ajantasaistetut versiot.

johdon vahvistuslausumaan liitettyssä vuotuisessa yhteenvedossa, on käsitelty asianmukaisesti tilityksessä

Tätä varten hallintoviranomaisen on varmistettava, että asianmukaiset jatkotoimet on toteutettu siihen mennessä, kun tilitys toimitetaan komissiolle, sen omien hallinnon tarkastusten tulosten sekä kansallisten tai EU:n tarkastuselinten tarkastus- ja valvontatulosten osalta.

Asianmukaisilla jatkotoimilla tarkoitetaan, että kyseiset sääntöjenvastaiset määrät on tosiasiallisesti vähennetty peruuttamalla myöhemmästä välimaksatushakemuksesta samana tilivuotena⁵ tai vähennetty kirjanpidosta⁶.

Kolmessa tilityksiä koskevassa ohjeasiakirjassa⁷ kansallisille viranomaisille esitetään lisää ohjeita ja suosituksia tämän osalta.

Tapauksessa, jossa puutteita ilmenee hallinto- ja valvontajärjestelmässä, jonka osalta jatkotoimet olivat vielä käynnissä johdon vahvistuslausuman allekirjoittamishetkellä, hallintoviranomainen esittää tässä kohdassa luettelon tarvittavista korjaavista toimista ja vastaavista kyseessä olevista määristä soveltuvin osin (tekstikenttä vahvistuslausuman mallissa).

1.2.2 Menot, joiden laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden arviointi on meneillään, on jätetty tilityksestä pois, kunnes ne on todettu lailliseksi ja sääntöjenmukaisiksi

Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 137 artiklan 2 kohdassa todetaan, että jos ”jäsenvaltio jättää tilityksestään pois välimaksatushakemukseen tilivuoden osalta aiemmin sisältyneitä menoja siksi, että näiden menojen laillisuuden ja asianmukaisuuden arviointi on meneillään, tällaiset menot tai niiden osat, jotka myöhemmin todetaan lailliseksi ja asianmukaisiksi, voidaan sisällyttää kokonaan tai osittain jotakin seuraavaa tilivuotta koskevaan välimaksatushakemukseen”.

Todentamisviranomainen ilmoittaa tilityksessä vain menot, jotka on todettu sovellettavan lainsäädännön mukaisiksi, toisin sanoen lailliseksi ja sääntöjenmukaisiksi. Tämän säännöksen nojalla tilityksestä jätetään siis pois menot, joiden laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden osalta on ilmennyt epäilyksiä sen jälkeen, kun ne on esitetty aiemmassa välimaksupyynnössä. Tällaisia epäilyksiä on voinut ilmetä hallintoviranomaisen tai todentamisviranomaisen toimittamissa lisätarkistuksissa tai tarkastusviranomaisen tai EU:n tarkastajien tilintarkastuksissa, joiden lopullisia tuloksia ei vielä ole saatavilla (esimerkiksi odotettaessa lisätarkastuksia tai kuulemismenettelyn loppuunsaattamista). Meneillään olevan arvioinnin kohteina olevien menojen mahdollisesta käsittelystä annetaan tarkempia ohjeita komission ohjeasiakirjoissa *Guidance on ACR and Audit Opinion* (EGESIF 15_0002, ajantasaistettu versio) ja *Guidance on amounts withdrawn, amounts recovered, amounts to be recovered and irrecoverable amounts* (EGESIF 15_0017, ajantasaistettu versio).

5 Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1011/2014 liitteen VII lisäykseen 2 sisällytettävät määrät.

6 Tällaisessa tapauksessa toimitetaan asianmukaiset tiedot komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1011/2014 liitteen VII lisäyksen 8 mukaisessa menojen täsmäytyksessä.

7 Ks. ajantasaistetut versiot komission ohjeasiakirjoista *Guidance on preparation, examination and acceptance of accounts* (EGESIF 15_0018), *Guidance on amounts withdrawn, amounts recovered, amounts to be recovered and irrecoverable amounts* (EGESIF 15_0017) ja *Guidance on audit of accounts* (EGESIF 15_0019).

Jos hallintoviranomainen hallinnon tarkastusten jälkeen epäilee menojen laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta, se ei ilmoita tällaisia menoja todentamisviranomaiselle ennen kuin on todennut kyseisten menojen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden. Menojen laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta koskevia epäilyjä voi ilmetä myös hallinnon tarkastuksissa, jotka toteutetaan sen jälkeen, kun menot on sisällytetty maksatushakemukseen (esimerkiksi paikan päällä tehtävien varmennusten jälkeen tai järjestelmään liittyvien ongelmien tarkastuksen seurauksena), asiakirjoihin perustuvissa todentamisviranomaisen lisätarkistuksissa tai alustavissa tarkastustuloksissa, joiden osalta on käynnissä kuulemismenettely tilinpäätöksen laatimisen aikaan. Tällaisessa tapauksessa suositellaan, että todentamisviranomaisen hallintoviranomaisen pyynnöstä tai oman vastuualansa perusteella jättää ottamatta huomioon kyseiset menot tietyn tilivuoden osalta siihen saakka, kun kaikki tarkastukset on tehty ja arviointi saatettu päätökseen. Hallintoviranomaiselle ja tarkastusviranomaiselle tiedotetaan tästä huomiotta jättämisestä, joka esitetään huomautuksena tilityksen menojen täsmäytystä koskevassa taulukossa (ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1011/2014 liitteen VII lisäys 8 ja ajantasaistettu komission ohjeasiakirja *Guidance on preparation, examination and acceptance of accounts EGESIF 15_0018*). Jos väliaikaisesti huomiotta jätetyt määrät todetaan sittemmin tukikelpoisiksi tietyn tilivuoden tilityksen toimittamisen jälkeen, ne voidaan sisällyttää myöhempään seuraavaa tilivuotta (seuraavia tilivuosia) koskevaan välimaksatushakemukseen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 137 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

1.2.3 Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 2 kohdan a alakohdassa edellytetyt indikaattoreihin, välitavoitteisiin ja ohjelman edistymiseen liittyvät tiedot ovat luotettavia

Hallintoviranomainen voi vahvistaa indikaattoreita, välitavoitteita ja ohjelman edistymistä koskevien tietojen (yhteiset ja ohjelmakohtaiset indikaattorit sekä ohjelmaa koskevat taloudelliset tiedot) luotettavuuden, kun sillä on käytössä tehokas tietokoneistettu järjestelmä, jolla kerätään, tallennetaan ja säilytetään tiedot kustakin toimesta, kuten edellä kohdassa 1.1.3 esitetään. Hallintoviranomainen on varmistunut siitä, että käytössä olevat menettelyt toimivat tehokkaasti ja varmistavat järjestelmän turvallisuuden ottaen huomioon kansainvälisesti hyväksytyt tietotekniset standardit⁸.

Lisäksi hallintoviranomainen on varmistanut menettelyillään, ohjeillaan ja tarkistuksillaan, että yksityiskohtainen kirjanpitoaineisto ja todentavat asiakirjat ovat asianmukaisen hallinnon tason hallussa kunkin toimen osalta, millä varmistetaan riittävä jäljitysketju. Hallintoviranomainen on myös ottanut huomioon tarkastusviranomaisen tai EU:n elinten toteuttamien tarkastusten tulokset indikaattoreita ja välitavoitteita koskevien tietojen luotettavuudesta yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.

1.2.4 Tehokkaat ja oikeasuhteiset petostentorjuntatoimenpiteet on otettu käyttöön todetut riskit huomioon ottaen

Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 4 kohdan c alakohdassa selvennetään, että hallintoviranomaisen tehtävänä on ottaa käyttöön todetut riskit huomioon ottaen tehokkaita ja oikeasuhteisia petostentorjuntatoimenpiteitä. Komission ohjeasiakirjassa *Petosriskinarviointi sekä tehokkaat ja oikeasuhteiset petostentorjuntatoimenpiteet*

⁸ COBIT-järjestelmän (Control Objectives for Information and related Technology, tiedon ja tietotekniikan valvontatavoitteet) lisäksi tietoturvallisuutta koskeviin kansainvälisesti hyväksytyihin standardeihin kuuluvat muun muassa ISO/IEC 27001 (Informaatioteknologia – Turvallisuus – Tietoturvallisuuden hallintajärjestelmät – Vaatimukset) ja ISO/IEC 27002 (Informaatioteknologia – Turvallisuus – Tietoturvallisuuden hallintakeinojen menettelyohjeet), jotka on julkaistu viimeksi vuonna 2013. Hallintoviranomainen voi ottaa huomioon myös asiaan liittyviä kansallisia standardeja.

(EGESIF 14-0021-00, 16. kesäkuuta 2014) annetaan hallintoviranomaisille neuvoja ja suosituksia tämän osalta.

Hallintoviranomainen voi antaa vaaditun vahvistuksen, kun se on ottanut käyttöön todetut riskit huomioon ottaen oikeasuhteiset petostentorjuntatoimenpiteet, jotka on räätälöity ERI-rahastojen toimintaan liittyviin erityistilanteisiin tietyn ohjelman ja alueen osalta. Hallintoviranomaisille suositellaan, että ne perustavat tehokkaiden ja oikeasuhteisten petostentorjuntatoimenpiteiden käyttöönottoa koskevan vahvistuksen antamisen päivitettyihin tietoihin petosepäilyjen ja todettujen petosten määristä sekä analyysiin viimeksi mainittuihin liittyvistä toimintatavoista ja puutteellisesta valvonnasta, joka mahdollisesti todetut petokset.

1.2.5 Tiedossa ei ole salassa pidettyjä seikkoja, jotka saattaisivat vaarantaa koheesiopolitiikan maineen

Tätä vakuutusta varten hallintoviranomainen varmistaa, ettei sen tiedossa ole salassa pidettyjä, ohjelman täytäntöönpanoon liittyviä seikkoja, jotka saattaisivat vaarantaa koheesiopolitiikan maineen. Tätä varten hallintoviranomaisen on esitettävä ja jaettava kaikki sen saatavilla olevat olennaiset tiedot ohjelmaviranomaisten, toimivaltaisten petoksia tutkivien kansallisten viranomaisten, ERI-rahastosta vastaavien komission yksiköiden ja tarvittaessa petostentorjuntaviraston kanssa. Olennaisia tietoja ovat myös hallinto- ja valvontajärjestelmissä havaitut puutteet, sääntöjenvastaisuudet sekä petos- tai korruptioepäilyt.

2. Vuotuinen yhteenveto

Hallintoviranomaisen on laadittava vuotuinen yhteenveto, jossa esitetään kokonaiskuva toteutettujen hallinnon tarkastusten ja muiden tarkastusten lopullisista tuloksista tilivuoden aikana ilmoitettujen ja tileihin kirjattujen menojen osalta. Vuotuisessa yhteenvedossa olisi annettava tiedot kaikista toimista, jotka liittyvät meneillään olevan arvioinnin kohteina oleviin menoihin ja/tai järjestelmiin. Näitä menoja koskevat mahdolliset myöhemmät rahoitusoikaisut olisi kuitenkin ilmoitettava ainoastaan sen tilivuoden vuotuisessa yhteenvedossa⁹, jona arviointi saadaan päätökseen ja tehdään päätökset lopullisista korjaavista toimenpiteistä ja toteutetaan ne.

Vuotuinen yhteenveto on yksi perusvälineistä, joihin johdon vahvistuslausuma perustuu, ja sillä täydennetään tilityksiin ja vuotuisiin tarkastuskertomuksiin sisältyviä tietoja. Unionin lainsäädännössä ei esitetä mallia vuotuiselle yhteenvedolle. Yhdenmukaisen lähestymistavan edistämiseksi liitteessä 1 esitetään suositeltu ohjeellinen malli.

Hallinnollisen rasitteen ja päällekkäisyyksien välttämiseksi komissio suosittelee, ettei vuotuisessa yhteenvedossa toisteta tarkastusviranomaisten toimittamiin vuotuisiin tarkastuskertomuksiin jo sisältyviä tietoja. Sen sijaan viittaukset vuotuisen tarkastuskertomuksen erityisiin jaksoihin voidaan katsoa kustannustehokkaaksi vaihtoehdoksi. Tämän vuoksi vastaavat vuotuisen tarkastuskertomuksen jaksot katsotaan varainhoitoasetuksessa vaadituksi osaksi vuotuista yhteenvetoa lopullisista tarkastuskertomuksista.

Hallintoviranomaisen on sisällytettävä vuotuisen yhteenvedon kaikki olennaiset tiedot toteutetuista hallinnon tarkastuksista ja niiden analyysistä. Hallintoviranomaisen on laadittava luettelo toteutetuista tarkastuksista sellaisten hallinnon tarkastusten tai paikan

⁹ Tiedot korjaavien toimenpiteiden määristä sisällytetään vuotuisen yhteenvedon asianomaisissa osissa oleviin taulukoihin.

päällä tehtävien tarkastusten perusteella, jotka se on suorittanut itse tai jotka on suorittanut välittävä elin sen valtuuttamana ja sen valvonnassa.

Euroopan alueellista yhteistyötä koskevien ohjelmien osalta osallistuvat jäsenvaltiot tai kolmannet maat voivat päättää nimetä elimen tai henkilön (”valvoja”) toteuttamaan tällaiset tarkastukset alueensa tuensaajien osalta. Tässä tapauksessa hallintoviranomaisen on varmistettava, että valvoja on vahvistanut kunkin toimeen osallistuvan tuensaajan menot ja että varmennusten tulokset raportoidaan vuotuisessa yhteenvedossa.

Lisäksi hallintoviranomainen voi sisällyttää vuotuisen yhteenvetoon johdon vahvistuslausuman kannalta tärkeinä pitämiään tietoja muista tarkastuksista, joita ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmän ulkopuoliset kansalliset ja/tai EU:n elimet ovat toteuttaneet.

Vuotuisen yhteenvedon laatimista varten käytössä on oltava menettelyt, joilla varmistetaan

- a. asianmukaisten elinten toteuttamien kaikkien tarkastusten lopullisten tulosten kerääminen kunkin ohjelman osalta, mukaan lukien hallintoviranomaisen suorittamat tai välittävien elinten sen puolesta suorittamat hallinnon tarkastukset sekä tarkastusviranomaisen toteuttamat tai sen vastuulla toteutetut tarkastukset;
- b. analyysi järjestelmissä havaittujen virheiden ja heikkouksien luonteesta ja laajuudesta sekä näiden puutteiden edellyttämät jatkotoimet (toteutetut tai suunnitellut korjaavat toimenpiteet);
- c. ehkäisevien ja korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen, jos havaitaan järjestelmään liittyviä virheitä.

2.1 Yhteenveto tarkastusviranomaisen lopullisista tarkastuskertomuksista

On vältettävä lopullisia tarkastuskertomuksia koskevien tietojen toistamista, koska tiedot sisältyvät jo tarkastusviranomaisen laatimaan vuotuisen tarkastuskertomukseen.

2.1.1 Menettelylliset näkökohdat

Kun hallintoviranomainen päättää sisällyttää kaikki olennaiset tiedot vuotuisen yhteenvetoon, hallintoviranomaisen on laadittava yhteenveto lopullisista tarkastuskertomuksista tarkastusviranomaiselta saatujen tietojen perusteella. Tämän vuoksi on olennaista, että tarkastusviranomainen antaa kaikki lopulliset tarkastuskertomukset (järjestelmätarkastusta koskevat kertomukset¹⁰, kertomukset toimien tarkastuksista¹¹ ja kertomukset tilien tarkastuksista) hallintoviranomaisen saataville oikea-aikaisesti.

Jos vastuu tietojen keräämisestä yhteenvetoon lopullisista tarkastuskertomuksista on osoitettu eri elimille (hallintoviranomainen, tarkastusviranomainen, valtuutetut tarkastuselimet), käytössä on oltava näiden elinten välinen järjestely, jolla varmistetaan asianmukainen koordinointi, sekä tietojen keräämistä tukeva luotettava tietojärjestelmä. Jos käytössä on yhteinen tietokanta, tarkastusviranomaisen ja tarvittaessa valtuutettujen tarkastuselinten on kirjattava lopullisia tarkastuskertomuksia koskevat tiedot suoraan yhteiseen tietokantaan sekä hallintoviranomaisen vuotuista yhteenvetoa, että vuotuista tarkastuskertomusta varten.

Jos hallintoviranomainen päättää olla toistamatta hallintoviranomaisen vuotuisessa tarkastuskertomuksessa jo esittämiä tietoja, sen on sisällytettävä vuotuisen yhteenvetoon

¹⁰ Mukaan lukien horisontaaliset/aihekohtaiset tarkastukset.

¹¹ Mukaan lukien mahdollisen täydentävän otoksen tarkastukset.

asianmukaiset viittaukset vuotuisen tarkastuskertomuksen tätä koskeviin jaksoihin (ks. liitteessä 1 esitetty ehdotus vuotuisen yhteenvedon malliksi).

2.1.2 Järjestelmissä havaittujen virheiden ja puutteiden luonne ja laajuus

Vuotuisen yhteenvedon lopullisista tarkastuskertomuksista, jotka ovat saatavilla tarkastettavan kuulemismenettelyn jälkeen, on sisällyttävä analyysi järjestelmissä havaittujen virheiden ja puutteiden luonteesta ja laajuudesta sekä luonteeltaan järjestelmää koskevien ongelmien määrittely.

Tarkastusviranomaisen esittää analyysin vuotuisen tarkastuskertomuksen jaksoissa 4, 5 ja 6. Se käsittää seuraavat osatekijät, joihin voidaan viitata vuotuisessa yhteenvedossa:

- Järjestelmätarkastusten tapauksessa analyysissä on viitattava järjestelmien keskeisiin tekijöihin ottaen huomioon sovellettavan oikeuskehyksen vähimmäisvaatimukset (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX taulukko 10.1 ja komission delegoidun asetuksen liitteen IV taulukko 1). Lisää neuvoja esitetään komission *ohjeissa jäsenvaltioiden hallinto- ja valvontajärjestelmien arviointiin käytettävistä yhteisistä menetelmistä (EGESIF_14-0010-final, 18.12.2014)*.
- Toimien tarkastuksissa analyysiin on sisällyttävä sääntöjenvastaisten menojen määrä satunnaisotannassa, kokonaisvirhetaso, jäännöskokonaisvirhetaso, muiden satunnaisotannan ulkopuolisten tarkastettujen menojen määrä sekä kokonaisvirhetason johdosta tehdyt oikaisut (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX taulukko 10.2). Analyysistä on myös käytävä ilmi, ovatko tällaiset sääntöjenvastaisuudet luonteeltaan järjestelmää koskevia tai epäsäännöllisiä.
- Tilien tarkastusten tapauksessa virheanalyysistä on käytävä ilmi, liittyvätkö havaitut poikkeukset tilien asianmukaiseen esittämiseen, täydellisyyteen tai oikeellisuuteen, ja siihen on sisällyttävä maininta niiden osalta toteutetuista rahoitusoikaisuista.

2.2 Yhteenvedo hallinnon tarkastuksista

Hallintoviranomaisen on sisällytettävä vuotuisen yhteenvedon yhteenvedotiedot kaikista toteutetuista hallinnollisista tarkastuksista ja paikan päällä tehdyistä tarkastuksista sekä arviointi niiden tuloksista ja vaikutuksista hallinto- ja valvontajärjestelmiin sekä tileihin kirjattujen menojen laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen. Hallinnon tarkastuksia koskevassa ohjeasiakirjassa (EGESIF 14-0012) esitetään yksityiskohtaisia ohjeita tämän osalta.

2.2.1 Menettelylliset näkökohdat

Ilmoitettujen menojen osalta toteutettujen, asiakirjojen pohjalta tehtyjen hallinnollisten tarkastusten yhteenvedon on sisällytettävä hallintoviranomaisen vuoden aikana noudattaman menettelyn kuvaus. Menettelyjen osalta on käytävä ilmi, kattoivatko hallinnolliset varmennukset kaikkien tuensaajan esittämien korvaushakemusten menoerät 100-prosenttisesti vai perustuvatko ne otantaperiaatteeseen (ks. hallinnollisia tarkastuksia koskevien ohjeiden kohta 1.7). Viimeksi mainitussa tapauksessa on selitettävä menettelyt sekä otoksen valintaan käytetyt riskikriteerit (esimerkiksi tuensaajan tyyppi, menoluokka, menojen arvo, aiemmat kokemukset). Hallintoviranomaisen on myös vahvistettava, onko hallinnon tarkastukset tai osa niistä delegoitu välittävälle elimelle. Tässä tapauksessa vuotuinen yhteenvedo voi sisältää kuvauksen tilivuoden aikana käytössä olleista valvontamenettelyistä, joiden avulla hallintoviranomainen on varmistanut välittävien elinten tarkastustyön asianmukaisuuden ja sääntöjenmukaisuuden.

Paikan päällä tehtyjen tarkastusten yhteenvedossa on esitettävä tilivuoden aikana ilmoitettujen menojen osalta toteutettujen tarkastusten määrä ja kuvaus hallintoviranomaisen noudattamasta menettelystä. Tämä kattaa myös paikan päällä tehtävien tarkastusten kohdetoimien valintakriteerit. Paikan päällä tehtyihin tarkastuksiin sovellettujen menettelyjen kuvaus lisää myös vuotuisen yhteenvedon arvoa, jos siinä viitataan myös keskeisiin paikan päällä tarkastettuihin seikkoihin, joita on mahdoton tai vaikea tarkistaa asiakirjoihin perustuvissa tarkastuksissa (esimerkiksi kirjausten tosiasiallisuuden vahvistaminen tuensaajan virallisessa kirjanpidossa, toimen tosiasiallisuuden varmentaminen, fyysinen edistyminen, unionin julkisuussääntöjen noudattaminen, sopimusehtojen täysimääräinen noudattaminen tuotteita toimitettaessa tai palveluita suoritettaessa).

Tapauksessa, jossa komissio on pyytänyt kuvausta hallintoviranomaisen tehtävistä ja menettelyistä yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 124 artiklan 3 kohdan mukaisesti, viittaus kuvauksen tätä koskevaan jaksoon, jossa menettelyt kuvataan, on riittävä.

Kun samoja menettelyjä tai kriteerejä sovelletaan myöhempinä vuosina joko asiakirjojen pohjalta tehtävissä tai paikan päällä tehdyissä hallinnollisissa tarkastuksissa, hallintoviranomainen voi vastaavasti viitata aiemmissa vuotuisissa yhteenvedoissa esitettyyn kuvaukseen. Molemmista tapauksista on kuitenkin ilmoitettava kaikista muutoksista, jotka koskevat jo ilmoitettuja menettelyjä.

Euroopan alueellista yhteistyötä koskevien ohjelmien osalta hallintoviranomainen varmistaa kerätessään tietoja ohjelmatasolla toteutetusta työstä, että kussakin jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa nimetty valvoja on todentanut kunkin toimeen osallistuvan tuensaajan menot. Hallintoviranomainen merkitsee vuotuisen yhteenvedon tätä koskevan vahvistuksen.

2.2.2 Järjestelmissä havaittujen virheiden ja puutteiden luonne ja laajuus

Hallintoviranomaisen on sisällytettävä vuotuisen yhteenvedoonsa kuvaus hallinnollisten tarkastusten ja paikan päällä tehtyjen tarkastusten pääasiallisista tuloksista (ks. liite 1, osat B ja C), myös luettelo havaituista pääasiallisista virhetyypeistä. On suotavaa, että hallintoviranomainen noudattaa vakioitua virhetyyppien luokittelua, joka on komission ja tarkastusviranomaisten yhteisesti määrittelemä ja sopima (ks. liite 2; tarkastusviranomaiset käyttävät luokittelua vapaaehtoisuudeltaan myös vuotuisen tarkastuskertomuksen yhteydessä, mikä mahdollistaa kokonaisanalyysin ohjelman, jäsenvaltion ja EU:n tasolla).

Tässä vuotuisen yhteenvedon jaksossa on myös ilmoitettava, ovatko hallinnollisissa tai paikan päällä toteutetussa tarkastuksessa havaitut virheet luonteeltaan järjestelmää koskevia tai liittyvätkö ne hallintoviranomaisen välittävälle elimelle osoittamiin tehtäviin.

2.3 Toteutetut tai suunnitellut korjaavat toimet

Ennen alustavan tilityksen laatimista hallintoviranomaisen on toteutettava havaittujen virheiden arviointi. Hallintoviranomainen ilmoittaa, mitä päätelmiä se on tehnyt näissä hallinnon tarkastuksissa ja muissa tarkastuksissa, ja ilmoittaa korjaavat toimet, joita se on toteuttanut hallinto- ja valvontajärjestelmän toiminnan tai yksittäisten toimien parantamiseksi. Korjaaviin toimiin voi sisältyä tuensaajille, hakijoille sekä hallintoviranomaisen omalle henkilöstölle tai välittävien elinten henkilöstölle suunniteltuja tai annettuja ohjeita, suuntaviivoja ja koulutuksia, joiden tarkoituksena on estää vastaavien virheiden toistuminen tulevissa toimissa. Lisäksi hallintoviranomaisen on kuvattava vuotuisessa yhteenvedossa toteutetut tai suunnitellut korjaavat toimet ottaen huomioon sen, onko havaitut ongelmat katsottu luonteeltaan järjestelmää koskeviksi. Tällaisessa tapauksessa hallintoviranomainen selittää vuotuisessa yhteenvedossa, miten tiedot sääntöjenvastaisten menojen määrästä on laajennettu koskemaan koko perusjoukkoa, jota havaitut ongelmat koskevat.

Kun toimenpiteitä ei vielä ole toteutettu, hallintoviranomainen kuvaa korjaavat toimet, jotka on määrä toteuttaa, sekä niiden täytäntöönpanoaikataulun. Kuvaus tukee asiaa koskevassa johdon vahvistuslausuman jaksossa raportoituja tietoja (ks. edellä kohdat 1.2.1 ja 1.2.2).

Kun havaitut virheet liittyvät välittävälle elimelle osoitettuihin tehtäviin, hallintoviranomaisen olisi ilmoitettava toimenpiteet, joita se on vaatinut välittävältä elimeltä sen hallinnollisten ja paikan päällä tehtävien tarkastusten parantamiseksi. Lisäksi hallintoviranomainen voi tarvittaessa kuvata, miten se on tarkistanut menettelyjään välittävälle elimelle osoitettujen tehtävien valvomiseksi (esimerkiksi toteuttamalla uusintatarkastuksia tai paikan päällä toteutettavia tarkastuksia välittävän elimen lisäksi tarvittaessa). Tällaisessa tapauksessa hallintoviranomainen voi myös ilmoittaa tarkastelleensa uudelleen tehtävien siirtoa ja mahdollisesti peruneensa sen, kun siirrettyjen tehtävien toteutuksessa on havaittu toistuvia puutteita eikä niissä ole tapahtunut parannusta ajan myötä.

Kun tarkastusten tulokset¹² ovat johtaneet tileissä mukautuksiin verrattuna tilivuoden aikana välimaksupyynnöihin sisältyneisiin menoihin yksittäisten tai järjestelmällisten oikaisujen vuoksi, olisi hyödyllistä ilmoittaa kyseiset määrät vuotuisessa yhteenvedossa toimintalinjoittain. Lisäksi olisi ilmoitettava, mitkä määrät oikaistiin ennen lopullisen välimaksupyynnön esittämistä ja mitkä sen jälkeen. Tämä helpottaa todentamisviranomaisen ja tarkastusviranomaisen työtä sen varmistamisessa, että oikaisu on otettu asianmukaisesti huomioon komissiolle toimitetuissa tilityksissä.

3. Tarkastusviranomaisen tehtävät johdon vahvistuslausuman osalta

Varainhoitoasetuksen 63 artiklan mukaan tarkastusviranomaisen on tarkastuslausuntonsa jälkeen ilmoitettava, antaako tarkastustyö aihetta epäillä hallintoviranomaisen johdon vahvistuslausumassa esittämiä tietoja.

Tämän vuoksi tarkastusviranomaisen olisi verrattava johdon vahvistuslausumassa esitettyjä tietoja tarkastustyönsä tuloksiin varmistaakseen, että poikkeavuuksia tai epäjohtonmukaisuutta ei esiinny.

Jos poikkeavuuksia tai epäjohtonmukaisuuksia esiintyy, tarkastusviranomaisen olisi keskusteltava havainnoistaan hallintoviranomaisen kanssa, jotta viimeksi mainittu voi toimittaa lisätietoja tai muuttaa johdon vahvistuslausumaansa, mikäli aikataulu sen sallii.

Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien osalta yhden tarkastusviranomaisen olisi vastattava tarkastusviranomaisen tehtävien toteuttamisesta, jotta varmistetaan yhdenmukaiset standardit koko ohjelma-alueella. Kun tämä ei ole mahdollista, ohjelman tarkastusviranomaisen apuna pitäisi olla tarkastajaryhmä. Tässä tapauksessa jokaista yhteistyöohjelmaan osallistuvaa jäsenvaltiota tai kolmatta maata edustavien tarkastajien ryhmä vastaa aluettaan koskevien tekijöiden esittämisestä johdon vahvistuslausumaan, jotta ohjelman tarkastusviranomainen kykenee arvioimaan sen.

4. Aikataulu ja suunnittelu

Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 138 artiklassa todetaan, että johdon vahvistuslausuma ja vuotuinen yhteenveto (sekä tilitys, tarkastuslausunto ja -kertomus) on toimitettava varainhoitoasetuksen 63 artiklan 5 kohdassa säädetyssä määräajassa, toisin sanoen 15. helmikuuta mennessä seuraavana vuonna, kultakin tilivuodelta vuodesta 2016 vuoden 2025 loppuun. Komissio voi poikkeuksellisesti jatkaa tätä määräaika 1 päivään

¹² Kyseisiin tietoihin voi myös sisältyä tilejä koskevien tarkastushavaintojen vuoksi toteutetut toimet sekä se, miten tämä on johtanut tarvittaviin tilien mukautuksiin ennen tilityksen toimittamista komissioon.

maaliskuuta asianomaisen jäsenvaltion ilmoituksen perusteella. Määräaika sovelletaan kaikkiin edellä kuvattuihin asiakirjoihin. Jäsenvaltion tehtävä on määrittää sisäiset menettelyt asiakirjojen toimittamiselle siten, että määräaika noudatetaan jäsenvaltion tasolla.

Hallintoviranomaisen on toimitettava tarkastusviranomaiselle kopio lopullisesta johdon vahvistuslausumasta ja vuotuinen yhteenveto lopullisista tarkastuskertomuksista ja tehdyistä tarkastuksista, mukaan luettuna analyysi järjestelmissä havaittujen virheiden ja puutteiden luonteesta ja sisällöstä yhdessä toteutettujen tai suunniteltujen korjaavien toimien kanssa. Tätä varten on suositeltavaa, että ohjelmaviranomaiset sopivat asianmukaiset sisäiset määräajat asiakirjojen toimittamiselle viranomaisten välillä niiden vastuualojen mukaisesti. Kaikki varainhoitoasetuksen 63 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdassa vaadittuja tietoja koskeva yhteydenpito jäsenvaltion ja komission välillä tapahtuu SFC2014-järjestelmän kautta.

Liitteessä 3 esitetään ohjelmaviranomaisten välinen ohjeellinen aikataulu, jotta nämä voivat toimittaa komissiolle edellä kuvatut arviointia ja varmistusta koskevat asiakirjat lakisääteiseen määräaikaan 15. helmikuuta kunakin vuonna mennessä.

Hallintoviranomaisen on suositeltavaa osoittaa selkeät vastuualat sen varmistamiseksi, että kaikki vuotuisen yhteenvedon laatimiseksi tarvittavat tiedot saadaan se yksiköiltä ja tarvittaessa välittäviltä elimiltä, joille tiettyjä tehtäviä on siirretty. Tähän kuuluu luettelo kaikista toteutetuista tarkastuksista sekä yhteenveto ja arvio niiden tuloksista, sekä tiedot havaituista pääasiallisista ongelmista ja toteutetuista tai suunnitelluista korjaavista toimista.

Lisäksi on toteutettava järjestelyjä tarkastusviranomaisen kanssa merkityksellisten tietojen toimittamiseksi lopullisista tarkastustuloksista, lopullisista tarkastuskertomuksista tai viittauksien esittämiseksi asianomaisiin vuotuisen tarkastuskertomuksen jaksoihin.

Hyväksi hallintomenettelyksi katsotaan se, että hallintoviranomainen varmistaa, että kaikki vuotuisen yhteenvedon valmisteleminen ja johdon vahvistuslausuman laatimiseen tarvittavat tiedot tarkistetaan asianmukaisella tasolla ja vahvistetaan hyvissä ajoin johdon vahvistuslausuman allekirjoittamista varten.

Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 83 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan komission valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä voi keskeyttää välimaksupyynnön maksumääräajan kulumisen, jos jokin varainhoitoasetuksen 63 artiklan 5 kohdassa vaadituista asiakirjoista, kuten esimerkiksi johdon vahvistuslausuma tai vuotuinen yhteenveto, on jätetty toimittamatta.

LIITE 1 – VUOTUISEN YHTEENVEDON MALLI

Lopullisista tarkastuskertomuksista ja suoritetuista tarkastuksista laadittu vuotuinen yhteenveto, jossa tarkastellaan myös järjestelmissä havaittujen virheiden ja puutteiden luonnetta ja laajuutta sekä niiden korjaamiseksi toteutettuja tai suunniteltuja toimia.

A) Yhteenveto seuraavia koskevista lopullisista tarkastuskertomuksista

- ohjelman ... (CCI-nro ja nimi) hallinto- ja valvontajärjestelmän tarkastukset
- 30. kesäkuuta (vuosi) päättyneen tilivuoden aikana ilmoitettujen menojen tarkastukset
- yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 127 artiklan 5 kohdan a alakohdassa ja varainhoitoasetuksen 63 artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitetut tilitysten tarkastukset.

<u>Tarkastus-</u> <u>tyyppi</u>	<u>Tarkastusten</u> <u>tulokset</u>	<u>Havaittujen virheiden ja</u> <u>puutteiden luonne ja</u> <u>laajuus</u>	<u>Toteutetut tai</u> <u>suunnitellut korjaavat</u> <u>toimet</u>
<u>Järjestelmä-</u> <u>tarkastukset</u>	Viittaukset kertomuksiin / sisällön kuvaus tai Viittaus vuotuisen tarkastuskertomukseen (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX taulukko 10.1)	Viittaukset kertomuksiin / sisällön kuvaus tai Viittaus vuotuisen tarkastuskertomukseen (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX 4.3, 4.4 ja 4.6 kohta)	Viittaukset kertomuksiin / sisällön kuvaus tai Viittaus vuotuisen tarkastuskertomukseen (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX 4.4 ja 4.5 kohta)
<u>Toimien</u> <u>tarkastukset</u>	Viittaukset kertomuksiin / toimien luettelo tai Viittaus vuotuisen tarkastuskertomukseen (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX taulukko 10.2 ja 5.13 kohta)	Viittaukset kertomuksiin / toimien luettelo tai Viittaus vuotuisen tarkastuskertomukseen (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX 5.7, 5.10 ja 5.11 kohta)	Viittaukset kertomuksiin / toimien luettelo tai Viittaus vuotuisen tarkastuskertomukseen (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX 5.8, 5.11 ja 5.12 kohta)
<u>Tilien</u> <u>tarkastukset</u>	Viittaukset kertomuksiin / sisällön kuvaus	Viittaukset kertomuksiin / sisällön kuvaus tai	Viittaukset kertomuksiin / sisällön kuvaus tai

	tai Viittaus vuotuisen tarkastuskertomukseen (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX 6.3 kohta)	Viittaus vuotuisen tarkastuskertomukseen (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX 6.4 kohta)	Viittaus vuotuisen tarkastuskertomukseen (komission täytäntöönpanoasetuksen liitteen IX 6.3 kohta)
Havaittujen sääntöjenvastaisuuksien vuoksi tileihin tehtyjen oikaisujen määrä ennen ja jälkeen lopullisen välimaksupyynnön esittämisen.			
	Ennen lopullisen välimaksupyynnön esittämistä <u>Yhteenlaskettu määrä (euroa)</u>	Lopullisen välimaksupyynnön esittämisen jälkeen (viittaus menojen täsmäytystä koskevaan taulukkoon – komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1011/2014 liitteen VII lisäys 8) <u>Yhteenlaskettu määrä (euroa)</u>	
<u>Toimintalinja 1</u>			
<u>Toimintalinja 2</u>			

B) Yhteenvedo menojen osalta suoritetuista tarkastuksista 30. kesäkuuta (vuosi) päättyneen tilivuoden osalta: hallinnonin tarkastukset yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 5 kohdan a alakohdan mukaisesti

Seuraavassa esitetään lyhyt kuvaus tai yhteenvedo

- sovelletuista menettelyistä ja toteutetuista riskinarvioinneista: kaikkien menoerien varmentaminen tai otantaperiaatteen soveltaminen. Viimeksi mainitussa tapauksessa esitetään otantaperiaate, esimerkiksi tuensaajatyyppejä, menoluokka, menojen arvo, aiemmat kokemukset jne. Jos komissio on pyytänyt yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 124 artiklan 3 kohdan mukaisesti kuvausta hallintoviranomaisen tehtävistä ja menettelyistä, viittaus kuvauksen asianomaiseen jaksoon riittää. Kun menettelyjä muutetaan, vuotuisen yhteenvedon tähän jaksoon on sisällytettävä päivitetty tiedot.
- keskeisistä tuloksista ja havaituista virhetyypeistä
- näistä tarkastuksista tehdyistä päätelmistä ja niiden vuoksi toteutetuista korjaavista toimituksista esimerkiksi hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta, erityisesti tapauksessa, jossa on havaittu järjestelmää koskevia sääntöjenvastaisuuksia, tarve päivittää hallinnonin tarkastusten menettelyjä sekä tuensaajien ohjeita jne.
- tileihin kirjattujen menojen osalta hallinnonin tarkastusten seurauksena sovelletuista rahoitusoikaisuista toimintalinjoittain.

Sovellettujen menettelyjen kuvaus		
<p><u>Keskeiset tulokset ja tarkastushavaintojen tyypit</u></p> <p>(Valitaan luettelosta)</p> <p>Tukeen oikeuttamattomat hankkeet Hankkeen tavoitteita ei ole saavutettu Tukeen oikeuttamattomat menot Jäljitysketju Julkiset hankinnat Valtiontuki Rahoitusväline Tuloa tuottavat toimet Tietojen ja indikaattorien luotettavuus Tiedotus- ja viestintätoimenpiteet Ympäristöä koskevat säännöt Yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot Toimien pysyvyys Naisten ja miesten välinen tasa-arvo ja tasavertaiset mahdollisuudet Syrjimättömyys Moitteeton varainhoito</p> <p>[Muut] (täsmennettävä)</p> <p>Tai, jos mahdollista, luetellaan tarkastushavaintojen päätyypit viittaamalla liitteessä 2 esitettyihin luokkiin (ja mahdollisesti alaluokkiin)</p>		<p>Tehdyt päätelmät ja toteutetut tai suunnitellut korjaavat toimet [säännönvastaisuuden luonteen mukaan joko yksittäinen tai järjestelmään liittyvä]</p>
<p>Havaittujen sääntöjenvastaisuuksien vuoksi tileihin tehtyjen oikaisujen määrä ennen ja jälkeen lopullisen välimaksupyynnön esittämisen, yhteensä toimintalinjoittain.</p>		
	<p>Ennen lopullisen välimaksupyynnön esittämistä</p> <p><u>Yhteenlaskettu määrä (euroa)</u></p>	<p>Lopullisen välimaksupyynnön esittämisen jälkeen (viittaus menojen täsmäytystä koskevaan taulukkoon – komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1011/2014 liitteen VII lisäys 8)</p> <p><u>Yhteenlaskettu määrä (euroa)</u></p>
<p><u>Toimintalinja</u></p> <p><u>1</u></p>		

Toimintalinja
2

C) Yhteenvedo menojen osalta suoritetuista tarkastuksista 30. kesäkuuta (vuosi) päättyneen tilivuoden osalta: paikan päällä tehdyt tarkastukset yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesti

Seuraavassa esitetään paikan päällä tehtyjen tarkastusten kokonaismäärä ja lyhyt kuvaus tai yhteenvedo

- sovelletusta menettelystä, tarkastusten tavoitteesta (hallinnollisten tarkastusten tulosten vahvistaminen tai täydentäminen), tarkastetuista seikoista jne. Jos komissio on pyytänyt yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 124 artiklan 3 kohdan mukaisesti kuvausta hallintoviranomaisen tehtävistä ja menettelyistä, viittaus kuvauksen asianomaiseen jaksoon riittää. Kun menettelyjä muutetaan, vuotuisen yhteenvedon tähän jaksoon on sisällytettävä päivitetty tiedot.
- keskeisistä tuloksista ja havaituista virhetyypeistä
- näistä tarkastuksista tehdyistä päätelmistä ja niiden vuoksi toteutetuista korjaavista toimista esimerkiksi hallinto- ja valvontajärjestelmän toiminnan osalta, erityisesti tapauksessa, jossa on havaittu järjestelmää koskevia sääntöjenvastaisuuksia, tarve päivittää hallinnon tarkastusten menettelyjä ja/tai tuensaajien ohjeita jne.
- tileihin kirjattujen menojen osalta paikan päällä tehtyjen tarkastusten seurauksena sovelletuista rahoitusoikaisuista toimintalinjoittain.

Sovellettujen menettelyjen kuvaus

Keskeiset tulokset ja tarkastushavaintojen tyypit

(Valitaan luettelosta)

Tukeen oikeuttamattomat hankkeet
Hankkeen tavoitteita ei ole saavutettu
Tukeen oikeuttamattomat menot
Jäljitysketju
Julkiset hankinnat
Valtiontuki
Rahoitusväline
Tuloa tuottavat toimet
Tietojen ja indikaattorien luotettavuus
Tiedotus- ja viestintätoimenpiteet
Ympäristöä koskevat säännöt
Yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot
Toimien pysyvyys
Naisten ja miesten välinen tasa-arvo ja tasavertaiset mahdollisuudet
Syrjimättömyys
Moitteeton varainhoito
[Muut] (täsmennettävä)

Tai, jos mahdollista, luetellaan tarkastushavaintojen päätyypit viittaamalla liitteessä 2 esitettyihin luokkiin (ja mahdollisesti

Tehdyt päätelmät ja toteutetut tai suunnitellut korjaavat toimet [säännönvastaisuuden luonteen mukaan joko yksittäinen tai järjestelmään liittyvä]

alaluokkiin)	

Havaittujen sääntöjenvastaisuuksien vuoksi tileihin tehtyjen oikaisujen määrä ennen ja jälkeen lopullisen välimaksupyynnön esittämisen, yhteensä toimintalinjoittain.

	Ennen lopullisen välimaksupyynnön esittämistä <u>Yhteenlaskettu määrä (euroa)</u>	Lopullisen välimaksupyynnön esittämisen jälkeen (viittaus menojen täsmäytystä koskevaan taulukkoon – komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1011/2014 liitteen VII lisäys 8) <u>Yhteenlaskettu määrä (euroa)</u>
<u>Toimintalinja 1</u>		
<u>Toimintalinja 2</u>		

LIITE 2 – HALLINNOINNIN TARKASTUKSIIN PERUSTUVIEN HAVAINTOJEN TYYPIT

Luokka	Viite	Alaluokka
Julkiset hankinnat – Hankintailmoitus ja tarjouseritelmät	1.1	Hankintailmoitusta ei ole julkaistu tai avustus on myönnetty perusteettomasti suoraan ilman kilpailutusta (esim. laiton neuvottelumenettely ilman etukäteen julkaistua hankintailmoitusta)
	1.2	Urakka-/palvelu-/tarvikesopimuksia on jaettu osiin keinotekoisesti
	1.3	Ei ole perusteltu, miksi sopimus on jätetty jakamatta eriin
	1.4	Tarjousten vastaanottamiselle asetettuja määräaikoja ei ole noudatettu tai osallistumishakemusten vastaanottamiselle asetettuja määräaikoja ei ole noudatettu tai tarjousten vastaanottamiselle asetettuja määräaikoja ei ole pidennetty vaikka hankinta-asiakirjoihin on tehty merkittäviä muutoksia
	1.5	Mahdollisilla tarjoajilla/ehdokkailla ei ole ollut riittävästi aikaa hankkia tarjouskilpailuasiakirjoja tai niiden saamisessa on ollut rajoituksia
	1.6	Tarjousten vastaanottamiselle asetettujen määräaikojen pidentämistä ei ole julkaistu tai tarjousten vastaanottamiselle asetettuja määräaikoja ei ole pidennetty
	1.7	Tapaukset, joissa ei ole perusteltua käyttää tarjousperusteista neuvottelumenettelyä tai kilpailullista neuvottelumenettelyä
	1.8	Sähköisiä ja yhdistettyjä hankintoja koskevassa direktiivissä vahvistettua menettelyä ei ole noudatettu
	1.9	Hankintailmoituksessa ei ole julkaistu valinta- ja/tai myöntämisperusteita (ja niiden painotuskertoimia), sopimusten toteuttamisedellytyksiä tai teknisiä eritelmiä Tai myöntämisperusteita painotuskertoimineen ei ole kuvattu riittävän yksityiskohtaisesti Tai selvityksiä/lisätietoja ei ole toimitettu/julkaistu
	1.10	On käytetty – poissulkemis-, valinta-, myöntämisperusteita, – sopimusten toteuttamisedellytyksiä tai – teknisiä eritelmiä, jotka ovat <u> syrjiviä </u> perusteettomien kansallisten, alueellisten tai paikallisten preferenssien vuoksi

	1.11	On käytetty – poissulkemis-, valinta-, myöntämisperusteita, – sopimusten toteuttamisedellytyksiä tai – teknisiä eritelmiä, jotka eivät ole syrjiviä edellä mainitulla tavalla mutta jotka silti <u>rajoittavat</u> talouden toimijoiden <u>pääsyä</u>
	1.12	Sopimuksen kohde on määritelty puutteellisesti tai epämääräisesti
	1.13	Alihankintaa rajoitettu
Julkiset hankinnat – Tarjoajien valinta ja tarjousten arviointi	1.14	Valintaperusteita (tai teknisiä eritelmiä) on muutettu tarjousten avaamisen jälkeen tai niitä on sovellettu virheellisesti
	1.15	Tarjoukset on arvioitu myöntämisperustein, jotka ovat erilaiset kuin hankintailmoituksessa tai tarjouseritelmissä mainitut Tai arviointi on tehty käyttäen ylimääräisiä myöntämisperusteita, joita ei ollut julkaistu
	1.16	Sopimuksen myöntämiseen liittyvä jäljitysketju on riittämätön
	1.17	Myöntämismenettelyn aikana on käyty neuvotteluja, mukaan lukien voittaneen tarjouksen muuttaminen arvioinnin aikana
	1.18	Ehdokkaat/tarjoajat ovat olleet sääntöjen vastaisesti etukäteen yhteydessä sopimusviranomaiseen
	1.19	Tarjousperusteinen neuvottelumenettely, jossa hankintailmoituksessa tai tarjouseritelmissä esitettyjä edellytyksiä on muutettu merkittävästi
	1.20	Poikkeuksellisen alhaisia tarjouksia on hylätty perusteettomasti
	1.21	Eturistiriitoja, joilla vaikutusta hankintamenettelyn tulokseen
	1.22	Tarjouskeinottelu (kilpailuviranomaisen tai kartelliviraston tunnistama)
	Julkiset hankinnat – Sopimuksen toteuttaminen	1.23
Julkiset hankinnat – Muu	1.24	Muu
Valtiontuki	2.1	Valtiontuesta ei ole ilmoitettu
	2.2	Sovellettu väärää tukijärjestelmää

	2.3	Tukijärjestelmää sovellettu väärin
	2.4	Seurantavaatimuksia ei ole noudatettu
	2.5	Sovellettavassa tukijärjestelmässä ei ole otettu huomioon vertailuinvestointia
	2.6	Sovellettavassa tukijärjestelmässä ei ole otettu huomioon tuloja
	2.7	Tuen kannustinvaikutusta ei ole noudatettu
	2.8	Tuki-intensiteettiä ei ole noudatettu
	2.9	De minimis -kynnys on ylitetty
	2.10	Yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja on sovellettu väärin
	2.11	Muu valtiontuki
Tuloja tuottavat hankkeet	3.1	Toimesta saatuja tuloja on käsitelty väärin
	3.2	Rahoitusvaje on laskettu väärin
Rahoitusvälineet	4.1	Holdingsrahoitusta koskevia täytäntöönpanosääntöjä ei ole noudatettu
	4.2	Rahoituksenvälittäjien valintaan sovellettavia sääntöjä ei ole noudatettu
	4.3	Liiketoimintasuunnitelmasta puuttuu olennaisia osia
	4.4	Investointistrategiaa ei ole / investointistrategia on epäohjelmamukainen ohjelman tavoitteiden suhteen
	4.5	Rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen rakenteen muutokset eivät ole sovellettavien sääntöjen mukaiset
	4.6	Rahoitussopimusta ei ole
	4.7	Rahoitussopimuksesta puuttuu olennaisia osia
	4.8	Rahoitussopimusta on rikottu: kansallista osarahoitusta ei ole tosiasiallisesti maksettu rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen tasolla
	4.9	Rahoituslaitoksessa ei ole erillistä rahoitusyksikköä
	4.10	Investoinnit eivät ole tukikelpoisia
	4.11	Lopullinen edunsaaja ei ole tukikelpoinen
	4.12	Hallintokustannukset/-palkkiot eivät ole tukikelpoisia
	4.13	Soveltumaton valtiontuki
	4.14	Ohjelman rahoitusosuudesta syntyneitä korkoja käytetty väärin

	4.15	Palautuneita varoja käytetty väärin
	4.16	Muut rahoitusvälineet
Todentavat tiedot tai asiakirjat puuttuvat	5.1	Todentavia tietoja tai asiakirjoja puuttuu tai ne ovat virheellisiä
	5.2	Jäljitysketjua ei ole tai se on puutteellinen
Tukeen kelpaamaton hanke	6.1	Hanke ei ole tukikelpoinen
	6.2	Hankkeen tavoitteita ei ole saavutettu
Kirjanpito- ja laskuvirheet hanketasolla	7.1	Kirjanpito- ja laskuvirheet hanketasolla
Muu tukeen kelpaamaton meno	8.1	Menot aiheutuneet ennen tukikelpoisuusajan alkamista tai sen päättymisen jälkeen
	8.2	Menot eivät ole edunsaajan maksamia
	8.3	Menot eivät liity hankkeeseen
	8.4	Menot ovat tukikelpoisuusalueen ulkopuolella
	8.5	ALV tai muut verot eivät ole tukikelpoisia
	8.6	Maan tai kiinteistön ostamista koskevia sääntöjä ei ole noudatettu
	8.7	Edunsaaja ei ole tukikelpoinen
	8.8	Kaksinkertainen rahoitus
	8.9	Muu tukeen kelpaamaton meno
Ympäristösäännöt	9.1	Ympäristövaatimuksia (Natura 2000, YVA) ei ole noudatettu
Yhtäläiset mahdollisuudet / Syrjimättömyys	10.1	Yhtäläisten mahdollisuuksien periaatetta ei ole noudatettu
Tiedottaminen ja julkistaminen	11.1	Tuensaajalle ei ole ilmoitettu EU:n tuesta
	11.2	Ilmoitustaulua ei ole
	11.3	Muistolaattaa ei ole
Yksinkertaistetut kustannusvaihtoehdot	12.1	Väärä menetelmä (etukäteen, oikeudenmukainen, todennettava ja tasapuolinen)
	12.2	Menetelmää sovellettu väärin (käyttövalmis tai muu)
Moitteeton varainhoito	13.1	Moitteettoman varainhoidon periaatetta ei ole noudatettu
Tietosuoja	14.1	Tietosuojasääntöjä ei ole noudatettu
Tulosindikaattorit	15.1	Väärät tuotostiedot
	15.2	Väärät tulostiedot

LIITE 3 – OHJEELLINEN AIKATAULU

